

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Gatunki i formy dziennikarstwa – pragmatyka języka dziennikarskiego – test kompetencji języka dziennikarskiego
Prowadzący	dr Marta Jarosz
Wydział	Wydział Nauk o Komunikacji i Dziennikarstwa
Kierunek	Dziennikarstwo i komunikacja społeczna
Poziom studiów	II
Profil studiów	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarna
Moduł specjalnościowy	
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Nauki o komunikacji społecznej i mediach
Obowiązuje od roku akademickiego	2024/2025
Rok studiów	1
Semestr	2
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu (<i>obowiązkowy, do wyboru</i>)	obowiązkowy
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (<i>symbole</i>)	DK2_W11, DK2_U03, DK2_U04, DK2_U05, DK2_U10, DK2_K04
Rodzaj zajęć (<i>wybór z listy*</i>)	ćwiczenia
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Brak wymagań.
Opis i cele przedmiotu	Celem przedmiotu jest zapoznanie słuchaczy z podstawowymi pojęciami i treściami z zakresu pragmatyki językowej oraz teorii aktów mowy, a także wykształcenie w studentach umiejętności budowania poprawnych, skutecznych i zamierzonych wypowiedzi. Zadania praktyczne, które będą wykonywali uczestnicy zajęć, pozwolą im nabyć umiejętność poddawania wypowiedzi analizie językowej – w kontekście teorii aktów mowy. Umiejętności i wiedzę z zakresu pragmatyki językowej wykorzystają, zbierając materiały do tekstów dziennikarskich i tworząc ich różnorodne formy.

Treści programowe

Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
Gatunki i formy dziennikarstwa – pragmatyka języka dziennikarskiego – test kompetencji języka dziennikarskiego	
1. Użycie języka jako zdarzenie komunikacyjne. Interakcyjność mówienia.	2
2. Role komunikacyjne uczestników mówienia.	2
3. Gatunki mowy jako klucz do kultury danego społeczeństwa.	2
4. Teoria aktów mowy. Bezpośrednie i pośrednie akty mowy.	2
5. Lokucja, illokucja, perlokucja. Język jako działanie.	2
6. Pragmatyka aktów mowy. Inferencja: presupozycja i implikatura.	2
7. Bezpośrednie i pośrednie akty mowy. Implikatury konwersacyjne H. P. Grice'a.	2
8. Estetyka mówienia, etyka porozumiewania się, etykieta i polska grzeczność językowa.	2
9. Kulturowe i płciowe uwarunkowania aktów komunikacji.	2
10. Człowiek w teatrze życia codziennego – Erving Goffman.	2
11. Gatunki dziennikarskie w praktyce – informacja.	2
12. Gatunki dziennikarskie w praktyce – publicystyka.	2
13. Gatunki dziennikarskie w praktyce – uwarunkowania nowych mediów.	2
14. Gatunki dziennikarskie w praktyce a zbieranie informacji.	2
15. Zaliczenie.	2
Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Kategoria efektu (W, U, K)	<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się (co ogólnie absolwent po tych studiach będzie wiedział i umiał)	<u>Opis przedmiotowych</u> efektów uczenia się (wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mieralne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt) (co konkretnie student po tym przedmiocie będzie wiedział i umiał)	<u>Sposoby</u> weryfikacji efektów uczenia się (np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)
DK2_W11	W pogłębionym stopniu zna zasady języka polskiego, środki stylistyczne, retoryczne i erystyczne, mowę ciała oraz zasady prowadzenia debat publicznych.	W1 – student objaśnia podstawowe pojęcia i treści z zakresu pragmatyki językowej oraz zasady budowania poprawnych, skutecznych i zamierzonych wypowiedzi językowych (temat 1, 6)	Kolokwium końcowe, ćwiczenia praktyczne w czasie zajęć.
DK2_U03	Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę w konstruowaniu informacji.	U1 – Student organizuje warsztat autora różnorodnych form i gatunków dziennikarskich, uwzględniając uwarunkowania i zmienne kontekstowe wpływające na komunikację językową: mowę czasu, przestrzeni, mowę ciała; pojęcie konotacji kulturowych (temat 3, 9, 14)	Ćwiczenia praktyczne w czasie zajęć.
DK2_U04	Potrafi w stopniu biegłym przygotowywać teksty w języku polskim, uwzględniając zasady komunikacji medialnej.	U2 – Student tworzy teksty zawierające metafory kognitywne, wykorzystujące konotacje kulturowe i tzw. skrzydlate słowa (temat 11, 12, 13)	Ćwiczenia praktyczne w czasie zajęć.
DK2_U05	Potrafi formułować wypowiedzi ustne w języku polskim, uwzględniając zasady komunikacji medialnej.	U3 – Student tworzy i interpretuje komunikaty, których ukryty sens jest różny od dosłownie odczytanej treści (temat 6, 7)	Ćwiczenia praktyczne w czasie zajęć.
DK2_U10	Potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach w zakresie warsztatu mediów oraz tworzenia i odbioru przekazu medialnego.	U4 – Student przedstawia, opisuje i streszcza na forum pomysły i koncepcje związane z pracą twórczą dziennikarza (temat 14)	Ćwiczenia praktyczne w czasie zajęć.
DK2_K04	Jest gotowy do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy w zakresie przedsięwzięć medialnych i dziennikarskich.	K1 – Student planuje działania mające na celu realizację zadań dziennikarskich (temat 2, 14)	Ćwiczenia praktyczne w czasie zajęć.

--	--	--	--

Metody dydaktyczne

(dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się)

1.	Wykład informacyjny, konwersatoryjny i problemowy
2.	Ćwiczenia praktyczne
3.	Analiza przypadków.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	30/1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami		
	udział w konsultacjach		
praca własna	Przygotowanie do egzaminu	10	30/1
	Lektura osobista i obserwacja sytuacji komunikacyjnych – konieczna do prezentacji i analizy podczas zajęć	20	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Student ma prawo do 3 nieusprawiedliwionych nieobecności w semestrze. Studenci są angażowani w przebieg zajęć. W czasie spotkań tworzą różne formy dziennikarskie zlecone przez prowadzącego. Prezentacja zleconych zadań na forum grupy jest każdorazowo odnotowywana przez wykładowcę. Zdobywane za nią punkty będą uwzględniane przy wystawianiu oceny końcowej z przedmiotu. Student jest również zobowiązany do zaprezentowania i przeanalizowania na forum grupy (w kontekście zdobywanej wiedzy na temat teorii aktów mowy) co najmniej dwóch sytuacji komunikacyjnych, których był uczestnikiem lub świadkiem, a które wydały mu się z jakiegoś powodu niepospolite i godne omówienia. Zaliczenie przedmiotu następuje na podstawie końcowego kolokwium (test jednokrotnego wyboru sprawdzający wiedzę teoretyczną z przedmiotu). Aby otrzymać ocenę dostateczną, należy udzielić 60 proc. poprawnych odpowiedzi. Ocena dostateczna i dobra z testu może zostać podwyższona ze względu na aktywność podejmowaną na zajęciach. Na ocenę 3 – sprawność komunikacyjna studenta jest ograniczona; jego znajomość skrzydlatych słów i sposobów użycia metafor jest wybiórcza, przez co komunikaty, które tworzy, są przewidywalne i mało oryginalne. Student rozpoznaje wybrane aspekty aktów

mowy jako elementy działania komunikacyjnego i wymienia podstawowe pojęcia z zakresu pragmatyki językowej.

Na ocenę 4 – student jest sprawny komunikacyjnie i tworzy zamierzone komunikaty, korzystając z dostępnych środków językowych, ale rezultaty jego działań nie są oryginalne. Student rozpoznaje większość aspektów aktów mowy jako elementy działania komunikacyjnego i wymienia oraz objaśnia większość pojęć z zakresu pragmatyki językowej.

Na ocenę 5 – student tworzy oryginalne komunikaty, których ukryty sens jest różny od dosłownie odczytanej treści; wykorzystuje do tego bogaty zasób dostępnych środków językowych. Student doskonale zna pojęcia i treści z zakresu pragmatyki językowej i potrafi je w pełni definiować. Z dużą swobodą wskazuje i opisuje zasady budowania zamierzonych wypowiedzi językowych.

Literatura obowiązkowa

1.	Jarosz M., Działania aktywistów języka inkluzywnego w mediach społecznościowych a społeczne postrzeganie feminatywów, DOI: 10.33077/uw.24511617.sm.2021.3.660.
2.	Derwojedowa M., Karaś H., Kopcińska D., (red.) Język polski. Kompendium, Warszawa 2005, rozdz. IX: Pragmatyka.
3.	Goffman E., Człowiek w teatrze życia codziennego, Warszawa 2008.
4.	Marcjanik M., Polska grzeczność językowa, Wydawnictwo Akademii Świętokrzyskiej, Kielce 2002.

Literatura uzupełniająca

1.	Levinson P., Pragmatyka, Warszawa 2010.
2.	Kalisz R., Pragmatyka językowa, Gdańsk 1993.

* lista rodzajów zajęć

- ☒ ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ☐ ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- ☐ lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- ☐ wykład kierunkowy
- ☐ wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- ☐ seminarium dyplomowe
(sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- ☐ pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
(zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)